

ARADI HIRDETŐ.

3-ik szám.

Szombaton Január 20-án 1849.

8-ik évi folyam.

 Az előfizetésidő és hirdetések valamint ezen lapra, ugyszinté az „Arader Kundschaftsblatt“-ra naponként elfogadtatnak a szerkesztőség irdájában, Forray utczában, Viszkub háza 1. emeletében.

Csőd orvosi állomásra.

Vinga, Temes megyében helyezett szabados városban megürült orvosi állomásnak, mellyel 240 pögő ft., 20 pözs.-mérő búza, 20 p. m. kukoritza, 5 mezei boglya széna és 6 öl tűzifa mint évi díj jár, határozott betöltésüül, csőd's választási határnapul 1849-dik évi martzius 1-ső napja tüzetven ki, mind azon orvostudorok, kik eme állomást elnyerni kívánják, folyamodványaikat, az illető okiratokkal, a' csőd előtti határnapig a' városi elnökséghez nyujtsák be. Kelt Vingán 1848. évi december 29-én tartatott közgyűlésből.

 E' lapok előbbi számában esett nyomtatáshiba miatt újra kitétetik.

Végtelen azon fájdalom, mellyel a' szeretve tisztelt nő és anya „Herz Johanna”, született Fischl Temesvárról“ halála okozta pótolhatlan veszteséget siratjuk. Élete 36. évében, hosszas betegség után, ragadá el körünk-ből a' halál, dec. 31-én 1848.

Mint leghivebb nőt, legjelesebb gazdaszszonyt, családja körében érzékenyen gondos anyát, minden ember szenvedésein részvevőt, a' szegények és szűkölködők iránt erején felül mindig jótékonyat és vallásában szigorút gyászolják: Herman 17 éves, Antal 15 é., Bernhard 13 é., Teréz 10 é., Aloysia 8 é., és Netty 5 éves gyermekei; de gyógyíthatatlan marad e' seb férjének

Herz Józsefnek.

Jó ízű étkek

naponként délben és este a' házban, valamint déli koszt hónaponként a' házon kívül kapható a' kigyóutczában, Tomits házában, a' „nemzeti zászlónál.“

Egy boglya széna,

és néhány öl szalma

eladó a' Kossuth utczában 588. sz. Cifra házában lakó

özy. Urbányi Katalinnál.

Oktatási ajánlat.

Fehér varrásban, fehér, fekete, arany- és egyéb hímvarrásokban, horgolásban, és egyéb különféle kézi munkákban, továbbá olvasás, irás és számvetésben oktatás adatik az azelőtti templomost szabadsajtóutczában, a' 2 pisztolyhoz czimzett Novák házában földszint. Bejárás a' kereszt-utczában.

Ugyan ott egy külön szoba minden órában bérbe adandó.

Hirdetmény.

Atzél János sikulai földbirtokos urnál Sikulán van 25 dar. jól kihízott Sertés eladó. Venni szándékozó értekezhet ott helyben a' Tisztartóval.

31 sz. Bérleti árverés.

Az aradi álladalom ménesi kerülete részéről ezennel közhirül tétetik, hogy Grós helységében gyakorlandó italmérésijog nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni; az árverésnek határideje f. e. januárhó 25-ik napjára határozatott, melly árverésnek elmúltával utóigéret el nem fogadtatik.

Ki ezen árveréshez járulni szándékozik, a' kített napra a' paulisi Tisztartóság hivatal irdájába, hol az árverés reggeli 9 órakor kezdődni fog, ezennel illendően meghivattatik.

A' ménesi tisztartói Hivatal.
Paulison 1849. évi január 14-én.

Helybeli.

Balvégzetű dolog, hogy pénteken f. hó 12-én két dzsidás a' várból sebes vágatva kiugratott, a' kaszás előöreinken keresztül vágattak és később az utánok siető Lehelhuszároktól el nem érethettek, e' szerint szerencsájokra elosonván Temesvárnak váltottak, és csütörtökön, f. hó 18-án, mint hallik, épen olly szerencsésen értek vissza a' várba. Hogy efféle rögtönzött összeköttetés a' temesvári várral nem-e lesz vészhozó, a' következés mutatandja; denique audaces fortuna juvat, timidusque repellit. —

Huzamos idő óta a' nálunk volt Székelyhatárórvidekiek, valamint a' debreczeni honvédek születéshelyökre elindultak; ez utóbbiak a' fegyverek itt hagyásával, mellyek helyett, a' mint hallik, Nagy-Váradon másokat kapnak.

Ezen hadfiak hiánya mások által már ki van pótolva. Agyunk elég van, e' szerint védjen bennünket a' hadisten!

Mult évi dec. 28-ka óta a' várbeli bombázatól megkíméltünk, szokatlan szélcsend uralg, mire, mint a' természetben szokás, mindjárt vihar következhetik.

F. hó 18-án, csütörtökön éjjél tájban a' vár-őrízet közül mintegy 200-an kirohanni vakmerőködtek, és a' vár felé a' maroshoz közel felállított ágyuinkat zsákmányolni vagy beszegezni akarák, melly szándék mindazáltal a' bátor lengyelek által gátoltatott, a' császáriak a' várba hátrálni kényszerülvén; ez alkalommal közülök 3 esett el 's néhányan megsebesültek, de részünkről is megsebesültek néhányan. Talpon tehát!

E' napokban ismét befogattatott egy a' honárulásról vádolt egyén, mi annál inkább is szembetűnő, mert a' vádolt körünkben huzamos idő óta bizakodva lakott. Szerecsenen nem fog a' szappan.

Hirlapok még mindeddig nem érkeznek hozzánk, miből azt következtethetni, hogy a' császáriak Budapesten megtelepedtek; mindazáltal az a' hire, hogy azok az eddigi kegyetlen magok viselkedésével felhagyván, a' francia szabályelvet követik, miután a' város lakosait egész emberséggel lecsendesíteni ügyekszenek. —

E' hét folytában pékjeink, egyet kivéve, a' rossz mérték miatt egyenként 5 ftra ítéltettek, mi elég kegyelmesen történt; mert a' ki naponként tán 50 ftig is csal, az esztendőt át 5 ftot már odaadhat. — A' sor reménylhetőleg most már a' legnagyobb csalókra, t. i. a' szappanosokra és gyertyamártókra kerül. Ezen csalók vakmerősége határtalan! Néhány hónapok óta a' szappan árát, fontját 24 krról már 39 krra, és a' gyertyákét 24 krról 50 krra verték fel önhatalmulag! A' mellett egy font helyett alig adnak valamelyest három negyeden felül, és ha valaki ellenvetést tenni merészél, akkor jaj a' szegény csalatottnak! Illyen önkény felzúditja az ember keblét!!! —

V e g y l e t.

—*.*. Temesvárról halljuk, hogy az aradi várból f. hó 12-én kirohant két dzsidás még az nap Temesvárra ért, és pedig jó részegen, minthogy útközben a' kiállott veszélyért magukkal fölötte nagy jót tettek. — Mondják, hogy a' magukkal elvitt sürgönyök hátul az egyenruhájokba bevarva valának.

Mind a' helső, mind a' külső várbástyák ágyukkal jól ellátvák. — Vasárnap, f. hó 14-én fáklyás szánkázás, — mellynél minden szánkó hátulján szerviánus ruhában öltözött egyének valának láthatók, — azon felül a' császári csapatoknak Pestre lett bemenetelők miatt örömmünneplő táncvigalom is tartatott, a' mikor a' hölgyek fekete-

sárga szalagokkal mód nélkül fel valának ékesítve.

Mult héten a' rácz püspök a' várból Fabrik külvárosba nagyszámu szerviánusok védkiséretében ment, hol a' rácz népnek a' császáriak kedvezésére ismét szónokolt! —

A' temesváriak egyébiránt mozgalmainkról, harczmunkálataink és egyéb előkészületeinkről jól értesítvék! Részünkről hamis hírek terjesztetnek. —

—*.*. Rohonczy ezredes a' kormánytól felhatalmaztatott egy vasas ezred felállítására, melly végre ugyan ettől felhatalmazott tiszt f. hó 12-én Hatzfeldre (Torontálmegyében) érkezett, ki mind lovakat, mind önkénytesen beálló ujonczokat elfogad. A' lovak nagysága legyen: „15 marok 2⁶ egész 17 maroknyi, mellyekért 160 pft fizettetik. — Az ujonczok legalább 5 láb és 6 ujnyi nagyok és erős, egészséges testalkotásuak legyenek, foglalólul 20 pftot kapnak. (N. B. W.)

—*.*. Budapest. A' főposta-tisztek és szerkesztők értekező tanácsában határozatott, miszerint 1849-ik évi juliushó 1-ső napjától kezdve a' hirlapok hasonlóan a' külföldiekhez boríték nélkül küldessenek szét. Azáltal a' hirlapok kiadásában és szétküldésében minden tekintetben nagyobb pontosság éretendik el. (Ung.)

—*.*. Budapest. Némelly itteni vendégházakban az a' szokás, hogy, ha a' vendég valamit enni kér, őt a' korcsmáros vagy bornok elsőbb megkérdezi, valljon ezüstpénz van-e nála; ha már most a' vendégnél csupa papirospénz van, úgy nem is kap semmit enni, és nem képes egy tele ereszénnyel éhséget lecsillapítani.

—*.*. Azon tolvajok, kik Pesten 6 év előtt Halbauer J. úr nagykereskedő irdáját a' királyutczában feltörék, és tetemes tolvajságot követtek el, a' magas hétszemélyes táblától, és pedig Lustig Lipót 12 évre, Fülöp Áron és Deutsch Dávid 14 évi fogságra, megfogatásuk napja óta számítva, ítéltettek.

—*.*. Bécsben magyar papirospénz kering, a' kalmárok portekáikért szívesen elveszik.

—*.*. Bécs. Az itteni városparancsnokság' középporti bizottmánya a' helybeli valamennyi hirlapszerkesztőkhez körlevelet kiadatott, mellyben azoknak Welden kormányzó parancsára szigoruan meghagyatik, hogy az ostromállapot alatt a' hadsereg nagysága, állapota és felállítása felől bármely cikk közlésétől magukat megtartóztassák. — A' közlönyben a' mi kormányunk részéről hasonló történt.

—*.*. Bécs. A' kormányzó az időszaki irodalom iránt nagy elégtelenségét mutatja, még a' mostani állapotban is, úgy hogy a' szerkesztők kétségben vannak, hogy általában minő értelemben szerkeszszének. — Még Saphirnak is voltak kellemetlenségei. Punsch, képes tréfalap, melly a' marschalltól engedelmet nyert a' megjelenésre, at-

től első számának megjelenésével a kormányzó által megfosztatott, mert a falragasztvány, mellyel az utak szegletein előfizetési meghívás tétetett, a katonai bizottmány eleibe nem terjesztetett. A kormányzó a szerkesztővel tudatá, hogy tréfalapot egyáltalában meg nem szenved, míg bele szólása lesz. A dalárda azon kérelmével, hogy ismét dalolhasson, a kormányzótól így utasított el: Már jó volna, ha a bécsiek egy darabig szomorkodnának; nem kellenének nekik dallok.“ (W. Ung.)

—* Az „Agr. Z.“ szerint jövendőre az ausztriai hadsereg zászlóalljakra fog osztatni, a bajtókák az egész hadseregben egyszínűek — verecek — fognak lenni, a zászlóalljak számozott gombok által fognak megkülönböztetni, kend helyett önnel fognak szólíttatni.

Legnevezetesebb, hogy a magyar és olasz háboru bevégeztekor, minden katona, ki e két ország elleni háboruban kitüntetendi magát, ezüst emlékpénzt fog kapni és mellén hordhatni. (Jövő.)

—* Olasz hon. Olasz lapok nem fejezhetik ki eléggé csudálkozásukat a szent atya elméjének változásán. Ő, kire a nép szemei bizalommal voltak fordulva, a nápolyi camarilla karjaiba veté magát, és ő a király életeért és a harcznak szerencsés kimeneteleért esedezik, kinek kezeiről még most is csepeg az ártatlanul kiontott alattvalók vére. A pápának e bánása őt az olaszok minden rokonszenvétől megfosztá, és a világi kormányzását jövőre egészen lehetlenné tette; mert ha a nép győz — most amugy is egy francia fegyveres közbenjárás közelebb áll mint egyébkor — a pápa, ha kedve tartja, Gaetában maradhat, de Romában soha többé maradása nem lehet.

—* Párizs. Charles Louis Napoleon Bonaparte az alkotmánynál fogva a francia köztársaság elnökének, dec. 20-tól 1848 május harmadik vasárnapjáig 1852 választatott és kikiáltatott, mire az a hűség esküjét letette.

Az elnök menete a nemzeti gyűlésből az átellenében lévő Elysér national nevű palotába, csupán katonákból állott. A népnek semmi nyoma sem volt. A hintó mellett Changarnier, Ney Edgar és Flery Emil lovagolt. A palota udvarába érve, Bonaparte egész családja együtt volt, melly őt fogadá, amint Lacrosse a nemzetgyűlés nevében néhány szavakat hozzá intézett. Europa egy császár képével gazdagabb!

Cavaignac már e napokban adatá át bilétjét Napoleonnak. (Tehát Cavaignac él és az elnökségre is ki volt jelölve.)

A legközelebb esett vasárnapon (24-én) Louis Napoleon Bonaparte és az új hadügyminister Nulhières egész díszünnepélyt tartott a polgárvéd, nemzetőrség és 1 katonai osztály fölött. Este a város és az álladalom kivilágítást tön.

—* London. Az angol „Globe“ Fülöp Lajos és családja felől következőkről értesít. A kimult király és családja, egészségi állapotjuk tekin-

tetéből, még mindig Richmondban a Star-és Garter szállotában laknak. A király egészsége ismét tökéletesen helyre van állítva, de a királynő, noha az ismét felüdült, teremeit még sem hagyja el. A három királyi herceg, és családjaik ugyanazon szállotában laknak. Noha alakszerű meghívások nem bocsátattak szét, mégis gyakoriak az előkelő francziák látogatásai: A déli asztali teríték 30 vagy 40 személyre tétetik. Az egyességgel semmi sem egyez meg, melly a királyi száműzöttek családi körében uralg. Fülöp Lajos és neje száműzött társaitól és a cselédségtől király és királynőnek címезtetik.

Mióta Fülöp Lajos francziahont elhagyta, megsoványodott és egy kevésse görbén jár (életkorára nézve 76 éves). Elméje még most sem gyengé, és élénk részt vesz mindenben, a mi francziahonban történik. Guizot úr a Gravesend-ben gyakorta teszi udvarlását. (W. Ung.)

—* Angolhonban nem rég eladá egy asszony férje falábát és azért a törvényszék eleibe állíttatott. A tárgyalásnál kitetszett, hogy ő fiatal és takaros, de férje koros, hogy nagyon féltékeny, szemeivel szüntelen kíséri és még daczára falábnak távolról utána járt, ha a háztól elment. Hogy tehát ezen neki terhes felvigyázás alól kimenekedjen, végre egyszer hajnalban, midőn férje még aludt, falábát egy zsbárushoz vitte, de azért mégis néhány heti börtönnel büntettetett.

(G. Bl. der O. P. Ztg.)

—* Az „Observateur Belge“ című hirlapban olvassuk: Egy vasuti felvigyázó, Ancelot Felix nevű, egy felfedözést tett, melly tetemes hasznú lehet. Egy készüléket gondolt ki, hogy sütőhelyek vasut-állomásoknál, ércz tözsérleteknél, szóval mindenütt, a hol csak kőszenet (Coces) használunk, alkalmaztassanak, hogy a kenyér az egyébként elvesző meleg által megsüttessen. A közönséges sütőkemenczék egész 80 foknyi melegségre fűttetnek, és a kenyérnek abban egy óráig kell sülni. Ancelotnek új módszere szerint elégséges az izzó kőszenet (Coces) 12—15 perczig, mielőtt a kenyér bevettetnék, a kemenczébe rakni. Ezen jól elzárt kemenczében a melegség foka mindig egy marad, és 40 perczenet mulva jó süteményt nyerünk. Illy módon megkimélünk időt és pénzt, mert a kemencze fütése épenséggel semmibe sem kerül. Egy jókora sütőház nem többbe, mint mintegy 6000 frba kerül. (P. Ztg.)

—* Triquevilléből (Seine-Inferieure:) tudósíttatik: Egy 9 éves gyermek esés következtében 6 évek előtt megnémult. Most ismét hirtelen megjött szava, midőn egy kőművest a háztetőről leesni látott; megrázkódván elájult és midőn magához tért, mindenek bámulatára kérdezé: Meghalt?

(W. Ung.)

—* Szer a csúzról. Sokszori tapasztalás tanusítá, hogy csúz okozta bajoknál és fájdalomaknál az eczet-égény bedörgölése legjobb

eredményű volt. Még csak meleg, 's jó eczet be-
dörgölésének is kívánt foganatja vala. De a' be-
tegnék e' szert az ágyban fekve kell alkalmaznia,
hogy a' tartós meleg a' hatást hamar és kielégítő-
leg előmozdítsa.

Gabona középára Nagy-Becskereken
január 12-én.

Egy pos. m. tiszta búza legjobbféle	4 ft. — kr. vált.
szinte középszerű búza	3 ft. 45 kr. „
szinte silány	3 ft. 21 kr. „
szinte kétszeres	3 ft. — kr. „
szinte árpa	4 ft. 30 kr. „
szinte zab	2 ft. 30 kr. „
szinte kukoricza	2 ft. 45 kr. „

Gabona és liszt ára Aradon 1849. évi jan. 19-én.

Nevenként:	Egy posonyi mérő váltó pénzben					
	legjobb		középsz.		silány	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Tiszta búza	4	45	4	30	4	15
Kétszeres	3	45	3	30	3	15
Rozs	2	30	2	24	2	20
Árpa	2	—	1	48	1	45
Zab	2	15	2	—	1	56
Kukoricza	2	30	2	15	2	8
1 mázsa lángliszt	14	—	—	—	—	—
1 „ Zsemleliszt	12	—	—	—	—	—
1 „ Fehér kenyérl.	10	—	—	—	—	—
1 „ Fekete szinte	8	—	—	—	—	—

Jan.	Neve és sorsa a' meghalálozottnak	Vallása	Kora	Betegsége	Lakása és halálozati helye
7	Straub Julius, czipész' f.	Kath.	21 hó	fejvízkór	Özuteza.
—	Haindel Fülöp úr, korcsmaros	—	45 e.	tüdővész	Széntér.
—	Aradi Anna, kőműves' l.	—	2 —	aszalvány	Magyarváros.
—	Treatsek Miklós, kőműves' f.	—	13 hó	görcsök	Flórianutca
—	Herr József úr, gazdatiszt	—	28 e.	tüdővész	Naputca.
—	Vas Etelka, kávé' l.	—	21 n.	görcsök	Fótér.
—	Csena Mária, kőműves' l.	—	4 e.	cpemirigy	Pernyáva k. v.
—	Pécs Károly, színész' f.	—	3 hó	görcsök	Tavasutca
8	Mann Mária, földesznő	G. n. e.	65 e.	aggság	Fótér.
—	Alexits Lenka, halásznő	—	34 —	mellvízkór	Molnárutca.
—	Aradán József, özvegy	—	70 —	aggság	Pernyáva k. v.
—	Makutz Juon, földész	—	31 —	tüdővész	Séga k. v.
—	Kakuk János, földész' f.	Kath.	6 —	idegláz	Gája k. v.
—	Szávin György, szinte	G. n. e.	14 —	görcsök	szinte.
—	Barta István, szinte	Kath.	3 —	vízkór	Gája k. v.
9	Balog Rozália, kőműves' l.	—	14 hó	görcsök	Sarkad k. v.
—	Fried Albert, károlyi inas	Izr.	18 e.	vízkór	Izr. kórház.
10	Krausz Száli, dohánykereskedő' l.	—	4 —	torokgyík	Tököli háza.
—	Pollak Hermann úr, gabona kereskedő	—	58 —	tüdővész	Reformutca.
—	Szabó Vilhelmina, leányé	Kath.	9 n	görcsök	Holtmarosutca.
—	Andrásh Róza, földész' l.	—	1 hó	szinte	Választóutca
—	Kálmán József, léczvágó	—	39 e.	tüdővész	Marospart.
—	Tirszin József, földész' f.	G. n. e.	4 —	pokolvar	Gája k. v.
—	Dokman József, szinte	—	6 hét	görcsök	szinte.
11	Molnár József, földész	Kath.	66 e.	aggság	Tanya.
—	Veisz Antonia, leányé	—	1 —	hólyagos himlő	Téglautca
—	Bobortsa Erzsébeth, csizmadiamester' l.	—	1 1/2 —	szinte	Magyarváros.
—	Feix Izabella, korcsmaros' l.	—	24 n.	görcsök	Püspökutca.
—	Wurmzer József úr, köszörűmester	—	70 e.	aggság	Pernyáva k. v.
—	Derman Sára, békesi szolgálo	Ref.	19 —	lábfekély	Megyei kórház.
—	Jelinek Ferencz úr, aradi vadász	Kath.	48 —	idegláz	szinte.
—	Derzsi Imre úr, erdélyi tisztviselő	Ref.	58 —	sorvasztóláz	szinte.
12	Kalocsay István, földész	—	40 —	tüdővész	Pernyáva k. v.
—	Kovács Teréz, ujmagyar' h.	G. n. e.	50 —	tüdőlob	szinte
—	Pintér Teréz, csizmadiamester' l.	Kath.	11 hó	torokgyík	Fegyverutca
—	Krász Anna asszony, urod. ispánnő	—	31 e.	tüdővész	Orczyutca.
13	Nyilas Mária, földész' l.	Ref.	24 n.	görcsök	Sarkad k. v.
—	Koza Antal, kovácslegény' f.	Kath.	2 e.	aszalvány	Tavasutca.
—	Sambrek János, leányé	—	3 hó	görcsök	Ujvilágutca
—	Csobán Anna, földesznő	G. n. e.	69 e.	aggság	Pernyáva k. v.

Szerkeszti, kiadja 's nyomtatja Sveszter Ferencz.